

26.2.2019

Viestintäjohtaja

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33 (Meritullinkatu 8)
00023 VALTIONEUVOSTO

6 §

Helsingin kaupungin lausunto sosiaali- ja terveysministeriölle Lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelu -raportin kehittämisehdotuksista

HEL 2019-002107 T 05 00 01

Päätös

Viestintäjohtaja päätti antaa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon koskien Lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelu - Nykytila ja kehittämisehdotukset-raporttia sekä siinä esitettyjä kehittämisehdotuksia:

Sosiaali- ja terveysministeriön selvitystyöryhmä on kuvannut lähisuhdeväkivallan sovittelun nykytilaa ja esittänyt kehittämisehdotuksia. Helsingin kaupunki pitää selvitystyöryhmän työpaperia tärkeänä ja tukee valtaosaa sen kehittämisehdotuksista.

Kehittämisehdotuksien käyttöön ottamista ja sovittelun valtakunnallisten rakenteiden uudistamista ehdotetaan osaksi maakunta- ja sote-uudistusta. Helsingin kaupunki katsoo, että sovittelutoiminnan uudistamista ei tulisi kytkeä maakunta- ja sote-uudistukseen, koska rikos- ja riita-asioiden sovittelua järjestetään valtaosaksi muiden kuin sosiaali- ja terveystoimen alla eikä sovittelulla ole vahvoja kytköksiä sosiaali- tai terveystoimeen. Helsingissä sovittelutoiminta siirrettiin sosiaali- terveystoimialalta keskushallintoon vuonna 2018, koska rikos- ja riita-asioiden sovittelu ei ole sosiaalihuoltolainsäädännön mukaista toimintaa, vaan oma erityinen palvelu joka ei linkity sosiaalipalveluverkoston.

Helsingin kaupunki näkee tarkoituksenmukaisena, että maakunta- ja sote-uudistuksen sijaan rakenteellinen uudistus tehtäisiin nykyisten 12 poliisilaitoksen mukaisesti, koska rikos- ja riita-asioiden sovittelu on kiinteästi kytköksissä poliisin toimintaan ja valtaosa sovittelualoitteista tulee poliisilaitoksilta (84% vuonna 2017). Tämä helpottaisi yhteistyötä yhtenäisten palvelualueiden vuoksi ja mahdollistaisi paremmin alueellisten yhteistyöryhmien luomisen sekä alueellisten erityiskysymyksien parissa työskentelyn. Maakuntatason sijaan onkin vahvistettava alueellisia verkostoja, joita esimerkiksi Helsinki on tunnistanut sekä lähisuhdeväkivallan että nuorten sovitteluiden kehittämisessä.

26.2.2019

Viestintäjohtaja

Kehittämiskokonaisuudessa 1 tuodaan esille poliisin kouluttamistarvetta ja erikoistumista lähisuhdeväkivaltaan. Helsingin poliisilaitoksella toimii lähisuhdeväkivaltarikoksiin erikoistunut yksikkö, jonka toiminnasta on hyviä kokemuksia. Helsingin kaupunki ehdottaa, että vastaavien yksiköiden luomista muihin poliisilaitoksiin selvitetäisiin Poliisihallituksen toimesta.

Kehittämisehdotuksissa 1.2, 2.2 ja 2.8 kiinnitetään ansiokkaasti huomiota lähisuhdeväkivallan ohjaamiseen sovitteluun sekä sovittelun keskeyttämisen kriteereihin. Helsingin kaupunki pitää toiminnan valtakunnallisen laadun ja yhtenäisten käytäntöjen kannalta välttämättömänä, että lähisuhdeväkivallan toistuvuuden määrittelyyn tulee yhtenäiset kriteerit, joita myös poliisi- ja syyttäjäviranomaiset noudattavat lähettäessään tapauksia sovitteluun.

Kehittämisehdotuksissa on kohtia, jotka toteutuessaan tulevat nostamaan merkittävästi sovittelutoiminnan kustannuksia. Helsingin kaupunki pitää ammattihenkilöstön sitouttamista lähisuhdeväkivallan sovitteluihin ja lähisuhdeväkivaltaan keskittyvän sosiaalityöntekijän palkkaamista lisäresursseja vaativina toimenpiteinä. Vastaava hyöty lienee saavutettavissa vapaaehtoissovittelijoita ja henkilökuntaa kouluttamalla. Kehittämiskokonaisuudessa 3 mainitut ammattihenkilöille suunnatut lähisuhdeväkivallan ilmiötä ja sovittelua koskevat koulutukset antavat sovittelun henkilöstölle tarvittavat edellytykset lähisuhdeväkivallan sovittelun edellytyksien selvittämiseksi.

Helsingin kaupunki on kiinnostunut pilotoimaan sovittelijoiden ammattimaisuutta lisäävää ja palveluohjausta tehostavaa prosessia, jossa koulutettaisiin esimerkiksi sosiaali-, terveyden- tai kasvatustalon työntekijöitä lähisuhdeväkivallan sovittelijoiksi. Kurssin pohjana olisi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen nykyiset suositukset lähisuhdeväkivallan sovittelun koulutuksesta, mutta huomioiden koulutettavien ammattilaisten perusvalmiudet koulutus- ja työkokemuksen perusteella.

Edellä mainitut kehittämistoimenpiteet edellyttävät lisäresursointia, sillä lisääntyvä koulutautumisen vaade, palveluohjaamisen ammattimainen osaaminen ja sitoutuminen pitkiin lähisuhdeväkivallan sovittelun prosesseihin nostattavat jo nyt havaittua vapaaehtoissovittelijoiden kritiikkiä nykyisen kulukorvaustason riittämättömyydestä. Lisääntyvä ammattillisuuden vaade edellyttäisi myös nykyistä laajempaa valtakunnan tason ohjauksen ja koordinoinnin vahvistamista Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselta.

Helsingin kaupunki suhtautuu myönteisesti kehittämiskohtaan 2.3, jossa käsitellään palveluohjausta, muilta osin mutta palvelutarpeen arviointia ja palveluihin ohjaamista ei voida kirjata sovittelusopimukseen

26.2.2019

Viestintäjohtaja

---

automaattisesti vaan se edellyttää osapuolten tahtoa. Riskiryhmien tunnistamisen osalta (kehittämiskohta 2.4) Helsinki katsoo, että erityisesti paikallistason moniammatillisella yhteistyöllä voidaan parantaa sekä uhrien että väkivaltaan syyllistyneiden auttamista.

Kehittämiskokonaisuuden 2.6 tavoite oikeusneuvonnan osalta vastaa suurelta osin kehittämisehdotuksissa esille tuotua tavoitetilaa jo nykyisin muilta kuin seurannan osalta. Helsingin kaupunki yhtyy selvitystyöryhmän näkemykseen sopimusten seurannan eduista ja katsoo niiden lisäämisen tuottavan lisäkontrollia tekijöiden suhteen sekä lisäävään mahdollisuuksia molempien osapuolien palveluohjaukseen.

Helsingin kaupunki katsoo, että kehittämiskokonaisuuden 2.7, jossa kuvataan lähisuhdeväkivallan sovitteluprosessia erillistapaamisten osalta, nykytila vastaa tavoitetilaa ja Helsingin sovittelutoiminnassa erillistapaamiset pidetään aina, kun kyse on lähisuhdeväkivallasta. Lain rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta ei kuitenkaan edellytä erillistapaamisia, vaikka niitä pidetäänkin hallituksen esityksessä usein tarpeellisina lähisuhdeväkivaltatapauksissa (HE 2005/93). Tulevan lakimuutoksen yhteydessä lakia kannattanee muuttaa, mikäli erillistapaamisista halutaan sitova käytäntö.

Helsingin kaupunki suhtautuu myönteisesti sovittelun jatkuvaan kehittämiseen, jota tulee tehdä myös tutkimustoiminnan kautta. Tutkimustoiminnan tulee kuitenkin pohjautua osapuolten ennalta antamaan suostumukseen.

Päätöksen perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt sovittelutoimistoilta lausuntoa 1.2.2019 Lähisuhdeväkivaltarikosten sovittelu - Nykytila ja kehittämissuhteet-raportissa esitetyistä kehittämisehdotuksista.

Lähisuhdeväkivallan sovittelun selvitystyöryhmä on selvittänyt hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan 2016-2019 kirjatun toimenpiteen 5.3. mukaisesti millaisin perustein naiseen kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa ohjataan sovitteluun ja hyväksytään soviteltavaksi sekä miten sovitteluprosessi etenee.

Helsingissä sovittelutoiminta on osa kaupunginkanslian viestintäosastoa ja hallintosäännön 24 luvun 1 §:n 4 momentin mukaan kaupungin lausunnon asiassa antaa viestintäjohtaja.

Lisätiedot

Johanna Seppälä, osallisuus- ja neuvontayksikön päällikkö, puhelin: 310 79780
johanna.m.seppala(a)hel.fi
Sini Heino-Mouhu, johtava sovittelunohjaaja, puhelin: 310 43517
sini.heino-mouhu(a)hel.fi

26.2.2019

Viestintäjohtaja

Muutoksenhaku

Otteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Ote

Sosiaali- ja terveysministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Pöytäkirjanote on lähetetty asianosaiselle 26.2.2019.

Liisa Kivelä
viestintäjohtaja